

Студент Володимир Іващенко: життя-вчинок



Кожен загиблий на війні має свою особисту історію: історію довоєнного життя, долучання до лав ЗСУ і самої військової служби. Однак у нашого героя, окрім суто особистої історії, є риси, притаманні кращим синам України і, що треба підкреслити, кращим представникам покоління 20-річних.

Зробимо маленький вступ до розповіді про нього.

Десятиріччями українське суспільство покладалося на діючі міжнародні договори, було впевнено в безпеці, яку обіцяли Україні за відмову від ядерної зброї гаранті Будапештського меморандуму (1994) – Росія, США, Велика Британія, і не одне покоління за ці 30 років виростало з відчуттям непорушної безпеки. Тому загарбницька війна, яку розв'язала Росія проти України ще у 2014 році, справила на більшість українців приголомшливе враження. Вони внутрішньо були не готові брати участь у бойових діях, тобто вбивати людей (тоді окупанти, які до того вважалися братами, ще не сприймалися як нелюди). Потрібна була трансформація свідомості, яка і здійснилася через бузувірські вчинки окупантів. І особливо – після початку повномасштабної війни у лютому 2022 року.

Час викував неймовірних людей, які здавалися звичайними у повсякденному мирному житті.

Володимир Іващенко, студент Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна, уособлює в собі риси героя нашого часу. Лихого часу. Коли настала година випробувань, 20-річний парубок не зміг бути осторонь і долучився спершу до волонтерства і незабаром до військової боротьби.

Початок його біографії майже нічим не відрізняється від біографій ровесників. Народився у Харкові 7 грудня 2001 року. В 2009-му вступив до середньої школи № 35. Але вже тут починаються відмінності від звичайного

шляху школяра: 8–9 класи хлопець навчався в Кадетському корпусі. Дізнався від когось, що у Харкові є такий заклад, і вирішив спробувати свої сили. Проте конкурс був – 25 осіб на місце. Туди намагалися вступити спадкові військові. А Володимир – із родини цивільних (батько і мати – інженери). І все ж таки пройшов за конкурсом! І не тільки витримав усі труднощі дворічної армійської служби, але й став у Кадетці сержантом і командиром взводу. І військова, і фізична підготовка хлопця були на висоті: займався у Кадетці семиборством, і паралельно – в Будинку офіцерів – спортивними танцями. По закінченню Кадетського корпусу випускник Володимир Іващенко був нагороджений медаллю відмінника (отримали її лише двоє з потоку).



Кадетка стала першою школою життя, яка виховала в хлопцеві витривалість і зміцнила характер.

Володимир продовжив навчання в 35-й школі, яку закінчив з похвальною грамотою в 2019 році.

Вибір вищого навчального закладу, куди спочатку вирішив піти юнак, був обумовлений тим, що наприкінці школи він захопився регбі, а сильна команда регбі була в Харківському національному технічному університеті сільського господарства. Тож вступив до Навчально-наукового інституту енергетики та комп'ютерних технологій при цьому виші.

І одночасно у жовтні 2019 року – до Української академії лідерства (УАЛ) – вишу, навчання в якому продовжується рік, але який гартує стійкість та волю. Це вже була пропозиція батька, що сина привабила. «УАЛ – це як Кадетка, тільки по-іншому, – розповів отець Володимира пан Олексій. – Але так само складно як фізично, так і психологічно. Підйом в 6. Відбій в 23. Вільний час між 23 та 6. Володю зацікавив такий спосіб прожити рік в максимально непростих умовах».

Навчатися у двох вишах відразу було складно, тому Володимир закрив у ННІ енергетики та комп'ютерних технологій першу сесію, і продовжив



навчання в академії. Там він отримав знання та вміння лідера, а також знайшов у виші багато справжніх друзів. Його плани на майбутнє відбилися у есеї, написаному у 2020-му році, на тему «Якою я бачу Україну через 10 років і що я готовий для цього зробити». Юнак писав: «Почну я, мабуть, з закінчення війни і повернення окупованих територій в склад України. Я всім серцем вірю

в цю важливу для нас перемогу... <...> вже перейшов на українську мову і поширюю її серед знайомих... <...> планую вчитися на ІТ-спеціаліста і так збільшувати якість українського продукту. Наступна ціль – бізнес. Цим я доєднаюся до розвитку економіки і матиму більший вплив на суспільство. Активна громадська позиція допоможе впливати на політичні питання. Слова – це добре, але треба діяти» [6].

По закінченні академії в жовтні 2020-го року Володимир пройшов за конкурсом на факультет комп'ютерних наук Каразінського університету [2], де продовжив навчання на 2-му курсі.

Студентом 3-го курсу влаштувався на роботу в ІТ-компанію AltexSoft. Сталося це в січні 2022 року. Але встиг попрацювати там менше 2 місяців – почалася повномасштабна війна.

Вже наприкінці лютого Харків стали бомбити. Юнак відвіз родину подалі від арени бойових дій (мати з молодшими дітьми виїхала за кордон) і міг залишитися у Львові – далі навчатися і працювати. Але вже 7 березня звільнився з роботи і поїхав до Харкова з другом. Хлопці вирішили зайнятися волонтерством.

У записках, які вів у Телеграм-каналі [4], Володимир пояснив свій вчинок: «Да, страшно, бо є можливість померти, але я відчуваю, що зробив правильний вибір. Я жив на власній зручній квартирі, спокійно працював, мав гроші на існування. Але я відчував, що це неправильно. Я не міг



зосередитися і щодня думав, чи правильно я поступив, що виїхав. І тепер, коли я вирішив повернутися, я щиро радію цьому. Мені сказали сьогодні: ви перша людина, яка з такою посмішкою кудись сьогодні їде, а тим паче до Харкова».

Із записок Володимира ми і дізнаємося про його шлях волонтера і воїна.

Займаючись волонтерством, юнак бачить (і висловлює захоплення з цього приводу), що у багатьох людей змінилося ставлення до грошей: дехто щиро віддає на гуманітарні потреби великі суми або купляє і передає волонтерам необхідні дорогі речі. По ставленню до грошей, зазначає він, можна зрозуміти, гарна перед тобою стоїть людина чи ні.

Вже через тиждень після початку волонтерської діяльності Володимир отримав переслане повідомлення про початок роботи рекрутингового центру для людей без бойового досвіду. І одним з перших записався на навчання.

Це був підготовчий центр від загону спецпризначення «Азов». «Щодня тренуємося. Поводження зі зброєю, робота в групах, відпрацювання у місті, блок-пости, тактична медицина і багато чого цікавого».

Ще через тиждень юнак отримав розподіл. «Приписали нас до блокпосту на першій лінії, готові зустрічати гостей». (Боець не вказує місця своїх призначень. Про це дізнаємося з інших джерел. Блокпост був на перетині вулиці Клочківської та проспекту Перемоги. Ніде не називає і підрозділ, у якому служить. Тепер його всі знають – спецпідрозділ «Кракен».)



«Стоїмо нічну, спілкуємося, але при цьому уважно слухаємо навколишню обстановку... А ще у нас є тварини, багато. Їх, в своїй більшості, залишили господарі, коли виїжджали. Тому ми приймаємо їх до лав ЗСУ) Насправді, тварини на війні – це як окрема тема для наукового дослідження. Цікаво спостерігати, як великі, злі і озброєні дядьки, які вміють вбивати, розпливаються перед, умовно, собакою. <...> Так

шкода, що таких неймовірних малих залишили, але ми їх в біді не кинемо». Впродовж всього щоденника Володимир викладає фото і відео з кішками та собаками, яких вони прийняли до свого підрозділу.

Були дуже великі проблеми зі спорядженням. «Тепер я старший в БАТАЛЬЙОНІ [це слово виділене великими літерами] по зв'язкам з волонтерами. Шукаю снарягу, машини, зброю».

А поки що у них на озброєнні – кулемет Дегтярьова Піхотний, розроблений в 1927 році, майже 100 років тому. Але хлопці і на застарілому озброєнні воювали. «Відчуваю, після перемоги



буду збирати коліна і спину по частинам і лікувати вуха. Коліна і хребет страждають через важкий бронік і каску. А вуха від пострілів».

Немає меж його вдячність волонтерам, які допомагали здобувати спорядження: «Це просто неймовірні люди. Я відчуваю, що вони роблять для країни в рази більше, ніж я. Розумію, що це різні фронти, і їх не можна порівнювати, але скільки сил і натхнення вони вкладають. <...> Вважаю, після перемоги треба буде поставити у містах пам'ятники волонтерам як символу єдності і незламності. Без них не було б цієї країни і цієї армії».

30 березня Володимир дізнався, що загинув УАловець. «Загинув ще один син України, але він став в один ряд з великими постатями. <...> Психологічно трошки важкувато, на фоні загибелі побратима. <...> Смерть все ближче. Але тримаємося і працюємо далі».

Юнак не може не думати про смерть, бо її подих відчуває постійно. Але шлях воїна вже обраний – зі всіма його ризиками.

А буденність така: «Бігати в повній викладці – це просто смерть». «По ходу хребці грудного відділу сказали до побачення і вискочили».

Підрозділ збирає гроші на автівку. «За день ми зібрали 1/3 від загальної суми. Так багато, бо я маю купу крутих друзів».

Співробітник ІТ-компанії, де лише 2 місяця працював Володимир, запропонував усю суму на покупку авто. «А оці гроші можете використати на інше спорядження».

Юнак пише: «Я досі в шоці. Ця людина мене особисто не знає, ми просто працюємо в одній компанії. Я йому вже висловив всі слова вдячності, які тільки міг. Найважливіше, що це не тільки фінансова допомога, а й моральна. Хлопці так надихнулися, що, відчуваю, після захисту Харкова підемо одразу на мацкву».

Квітень. Бої тривають... Дуже рідко випадають ось такі хвилини: «Відчув блаженство. Стоїмо з побратимами на вулиці і одночасно замовкаємо. Чуємо суцільну тишу. Арта не працює, повітря чисте, техніка не їздить, машини також. Десь далеко гавкають собаки, чути коників і видно неймовірні зорі. 5 хвилин, всього 5 хвилин було так, але вони здалися такими довгими і бажаними. Віримо, що скоро кожен вечір буде таким по всій Україні, якими були ці п'ять хвилин».

Таких благословенних хвилин вкрай мало. Щодня – бойові завдання, ризик життям.

А як же навчання? Адже з роботи Володимир звільнився, а в Каразінському університеті не брав академічну відпустку. Заняття йдуть, хоч і дистанційно.

«У мене просто краща група в університеті. Всіх, хто в ЗСУ або не може через війну бути на парах, хочуть залишити на другий рік. Моя група сказала, що ніхто на другий рік не буде залишатися, і допомагають мені з роботами всіма. Зараз буду просити батька, щоб передав мій ноут на позицію, щоб хоч якось робити ті лаби і практичні».



До речі, у підрозділі «Кракен» служить і викладач з його факультету комп'ютерних наук – Євген Володимирович Діденко. З цього приводу

народився жарт: Володимир зможе прямо на фронті навчатися у Діденка і там само здавати йому практичні роботи.



(Не пройде і року після загибелі студента Володимира Іващенко, як його викладач, 35-річний Євген Діденко піде слідом за учнем. Вони знову опиняться в одному підрозділі – у небесному воїнстві.)

Запис у щоденнику: «Написав рекрутер, запросив в компанію з Кремнієвої долини, до того ж в цікавому напрямку. Хм... Мабуть, не зараз».

А далі на фото – монітор ноутбука. Підпис: «Не дивлячись на війну, намагаюся підтримувати свої знання, щоб після перемоги було легше повернутися до роботи». Коментар Нати: «Канєшно, тобі ще Україну в Кремнієвій долині представляти».

А поки не до Кремнієвої долини. У складі своєї підгрупи солдат Іващенко виконує бойові завдання: вести наступальні дії в напрямку Руської Лозової та Питомника Харківської області.

10 травня – запис: «Можливо, пару днів буду без зв'язку. Їдемо на виїзд, дуже гаряче місце. Трохи страшно, бо багато хто з крутих вояк відмовився туди йти. Мразі засіли добре. Важливо пробитися в цій точці. Є погане передчуття, але щиро вірю, що все буде добре».

Ввечері пише: «Живий і цілий. Завдання виконано успішно».

10 травня Питомник був визволений. «Українська правда» писала: «Звільнення Питомника, а до того Руської Лозової, дало змогу Харкову дихати вільно» [7].

Наприкінці травня Володимира переводять зі штурмової групи в розвідку. Він виконує бойові завдання там, де тривають військові дії: в районі Казачої Лопані, Вовчанська, Купянська та багатьох інших міст Харкіщини.

«Досі не можу перебороти страх перед кожним виїздом. Щовечора за день лежу і думаю "а раптом..."».

А ще постійно болить спина. Постійний недосип. Бійці сплять в усьому одягу та в броніках – на всяк випадок. Розслабитися не вдається.

Червневі записи: «Полетіли рятувати світ. Пару днів буду без зв'язку».

«Пам'ятаю, як сидів у Львові і намагався як можна швидше потрапити до війська, бо боявся, що війна скоро закінчиться і я не встигну повбивати москалів. Ох, як я помилявся...»

«П*дори намагалися прорватися з декількох напрямків на Харків, отримали по голові».

А от як брали «язика»:

«Вкрали ми карту, на якій були позначені всі спостережні пункти п*дорів в районі нашої роботи. Дали завдання на одному із пунктів взяти язика... <...> Знайшли один СП, зайняли спостереження. Побачили, де час від часу ходить патруль з двох людей. Біля їх маршруту засіли (я і ще один хлопець). Дядьки проходять – і тут ми. Так смішно, коли ти їх бачиш через ПНВ, а вони тебе в метрі – ні. Запакували і полетіли від позиції на зону висадки. Пройшли просто мільйон кілометрів. Шкіра на ногах вже не знаю який раз злазить. Нічні виходи – це потужна штука».

Запис від 2 липня: «На війні слова гімну почали сприйматися інакше. Більш глибоко. Душу й тіло положим за нашу свободу». Це вже не слова – а внутрішнє почування.

Підрозділ переводять на Донбас. Запис від 9 липня: «Коли їдеш по Донбасу, таке відчуття, наче потрапив в інший світ. Майже все знищено, куди ні глянь – пожежа або випалена земля».

Бої йдуть в районі Білогорівки.

Липневі записи:

«Вчора провели штурм. Маємо, на жаль, 6 загиблих. Зате, забрали 100+ п*дорів, техніку і пару полонених. Ще й зірвали наступ на інші позиції».

«Оце сиджу і думаю, як складно буде повертатися до цивільного життя. Як це буде пусто і незвично».

«Прокинувся від того, що помер. Сьогодні приснився неймовірно реалістичний сон. Як мене вбили в полоні».

«Сьогодні взяли 10 людей з нашої групи і відправили в санаторій на відпочинок. Прикол)) Краще б додому відпустили».

Запис від 8 серпня:

«Все. Відпочили. Їдемо знову рятувати світ.

<...> Наша робота рука об руку йде поряд зі смертю. <...> І я давно вже прийняв той факт, що можу померти. Звісно, не хотілося б, але я цього абсолютно не боюсь, бо я маю неймовірних друзів. Саме усвідомлення того, що протягом свого життєвого шляху я мав можливість познайомитися з великою кількістю крутих людей, дає мені сил. Бачачи, як той самий УАЛ реагує на загибель студентів, я розумію, що, в разі чого, мене не забудуть. І я залишусь жити у спогадах. А це є неймовірною рушійною силою, яка допомагає в найтемніші дні».

Запис від 30 серпня: «Відстріляв сьогодні 15 магазинів, зробив 3 постріли з РПГ. Зараз будемо долати водну перешкоду в повній викладці. Цікавенький день. <...> Я моментами уявляю, як своїм онукам буду історії розповідати з війни, а вони не будуть вірити)».

Запис від 5 вересня: «Тепер можна розповідати. За гарну роботу на Донбасі нас знову повернули на харківський напрямок. Ура. Захищати рідне місто куди приємніше».

Володимир вже – старший солдат.

Запис від 6 вересня: «Ох, яка вечірка на харківському напрямку. Читайте новини».



Й насправді: харківську операцію, яка почалася 6 вересня, військові аналітики незабаром назвуть «блискучою» та «унікальною» і відзначать, що вона увійшла в історію воєнної науки [8, 10]. За тиждень

була звільнена майже вся окупована частина Харківської області, крім смуги за річкою Оскіл.

Підпис під фото від 9 вересня: «...то люди в центрі повибігали з хат і почали обіймати нас».

Записи від 16 вересня: «Фууух. Забіг тимчасово закінчився. <...>

Стільки знищених життів, мрій, амбіцій. Стільки загашених вогників. Розруха і страх. Знедолені обличчя. Таке лице має руській мір, який я зустрічаю в звільнених містах і селах».

«В моменті ніколи не виходить осмислити все те, що відбувається навколо, в чому я беру участь. Не виходить оцінити значимості. А потім їдеш і не можеш повірити в усе, що відбувається».

Записи, які залишає боєць у своєму телеграм-щоденнику, безцінні. І змістом, який відображає події тут і зараз, і усвідомленням чогось надвеликого, у чому бере участь, і тим, що вже відома дата останнього запису. Тому так важливо просто цитувати, ловити ці останні миті життя.



Запис від 21 вересня: «Лежу зараз під неймовірними зорями. Мільйон і один випадок можливої смерті».

24 вересня: «Яка ж галіма погода останні дні. Оце лазиш лісами під дощем. У всієї групи температура, чаї не допомагають, але пам'ятаєш, як нещодавно обіцяв бабусі, що скоро відсунеться фронт і вона зможе безпечно евакуюватися...»

10 жовтня: «Боже, як же ми сьогодні промокли. Виконали декілька важливих задач, пройшли нормально так кілометрів. Погода все гірше і гірше. ... Вийшли на розвідку – захопили пів села. Нормально-нормально».

11 жовтня: «Сьогодні загинуло двоє людей з нашого підрозділу. Один з них мій друг. У нього залишилася вагітна дружина. Ще вчора ми з ним розмовляли за життя, а вже сьогодні він віддав своє життя за вільну Україну. <...> Загинув, як і хотів, від кулі. Тепер бенкетує у Вальгаллі. Дуже болюча втрата. Помстимося».

Підрозділ знову на Донбасі. 22 жовтня: «Щось вдача нас покинула. Все частіше наша група отримує поранених. ОРДЛО. Тут трохи інша війна».

27 жовтня: «Останнім часом все частіше звертаю увагу, коли наші насміхаються над кацапами. Сміються з трупів. З новин, як сотні росіян загинули. З відео, як наші дрони кидають воги на сплячих орків. І кожного разу мені стає від того неприємно. Я одразу усвідомлюю, що на місці кацапів можуть бути наші бійці. Їх так само великими кількостями вбивають. Так само кидають воги. Так само знімають відео. І там, в московії, так само сміються. І, роблячи те ж саме, наче проявляється неповага до наших загиблих. Сміючись над їхніми втратами, ми даємо моральне право робити те ж саме... В нас усіх стало якось багато агресії. Я хочу, щоб ми будували власну країну без хоч якоїсь участі кацапії. Щоб ми не слухали їхню музику, не дивилися фільми або якісь телепрограми. Щоб ми повністю позбулися всього російського. Але не через ненависть до них, а через бажання бути самостійною сильною державою».

30 жовтня: «Сьогодні один дядько сказав прикольну фразу: «Розвідник – це той, хто готовий добровільно піти у невідомість і нарватися». І це так відгукується. Бо це про першопрохідників. Це про дослідження. Це про «бути першим». Маленька Аліса, яка стрибнула в нору за кроликом».

Останній запис у щоденнику: 5 листопада, 6.36. «Сьогодні буде важкий день».

З бойового повідомлення: «О 16.30 5 листопада 2022 року противник здійснив вогневе ураження з артилерії по точці евакуації поранених в районі Берестове. В результаті загинув старший солдат Іващенко Володимир Олексійович...».

Після бою у селищі Новоселівському Володимир Іващенко з побратимами евакуював поранених до селища Берестове, де медики надавали їм допомогу. Мінометний обстріл ворога обірвав життя молодого воїна.

Бійця поховали у Харкові на Алеї Слави 18-го кладовища. Біля його могили розвиваються 2 прапори: України та спецпідрозділу «Кракен».

Через місяць після загибелі Володимиру виповнився б 21 рік. Не сталося. Він вже не може «збільшити якість українського ІТ-продукту, доєднатися до розвитку економіки рідної держави» або представляти Україну в Кремнієвій долині. Вже не може завести власну родину і виховати таких, як він сам, мужніх українців.

Скільки життів молодих талановитих хлопців та дівчат скошено цією війною!

...Мама Володимира Іваценка, пані Наталія розповідала, що коли син був дитиною, він казав, що хоче увійти в історію, і впевнений, що це станеться. Володимир насправді увійшов в історію. Про нього з'явилися публікації [1, 5, 6, 9 та ін.], зроблено передачу на естонському телебаченні, він потрапив на світову виставку про загиблих українських студентів – «Unissued Diplomas» («Невидані дипломи») [3]. Указом Президента України № 88/2023 від 22.02.2023 його нагороджено орденом «За мужність» III ступеня (посмертно).



Чого варті всі ці нагороди та відзнаки, якщо відібраний головний дар, який дається людині, – життя? Але Володимир цинив свободу України більше власного життя і віддав його за те, щоб наш народ не опинився під п'ятою варварів, встояв під навалою російського фашизму. Так і буде. Завдяки Володимиру Іваценку і багатьом іншим героям нашого часу.

Література

1. Загинув, захищаючи Україну, студент факультету комп'ютерних наук Володимир Іващенко: університет співчуває... // Каразінський університет : Новини. – 10.11.2022. – URL: <https://karazin.ua/news/zahynuv-zakhyshchaiuchy-ukrainu-student-fakultetu-kompiute/> (дата звернення: 10.11.2022).

2. Іващенко Володимир Олексійович : особова справа // Архів Навчального відділу Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна.
3. Володимир Іващенко, 20 // Unissued diploma [= Невидані дипломи] : 24 Feb [2022] – 11 Mar 2023 : In memory of those Ukrainian students whose lives were brutally taken by russian aggression. URL: https://www.unissueddiplomas.org/?pgid=ldugkc8p-3e013467-83ed-4c4c-8d09-ba5716e4b689&fbclid=IwAR22ESq4ig_DOy9s9VQ-agazUDN80aohBvu33POL4bjPVo2jtGzlUnwPOwM (дата звернення: 12.03.2023).
4. Іващенко В. О. «Живьом-живьом» : записки : 12 Apr. 2021 – 5 Nov. 2022 : телеграм-канал / Володимир Іващенко. – У друзі.
5. Новосьолова Г. Третьюкурсник харківського університету загинув у бою з ворогом : [студент Харків. нац. ун-ту ім. В. Н. Каразіна Володимир Іващенко] / Ганна Новосьолова // Думка. – 11.11.2022. – URL: <https://dumka.media/ukr/war/1668162003-tretokursnik-harkivskogo-universitetu-zaginu-u-boyu-z-vorogom> (дата звернення: 11.11.2022).
6. Пам'яті Володимира Іващенко // Facebook : Українська академія лідерства. – 7.11.2022. – URL: <https://www.facebook.com/ualeadershipacademy/photos/a.1464672323854343/3476249622696593/?type=3> (дата звернення: 8.11.2022).
7. Руденко Є. «Кракен» атакує. Історія спецпідрозділу ГУР МО, який демонізують росіяни / Євген Руденко // Укр. правда. – 12.03.2023. – URL: <https://www.pravda.com.ua/articles/2023/03/12/7392249/> (дата звернення: 15.03.2023).
8. Харківська операція ЗСУ увійшла в історію воєнної науки – Коваль : [бесіда з представником Центру досліджень військової історії ЗСУ Андрієм Ковалем] // Укр. радіо. – 10.09.2023. – URL: <http://www.nrcu.gov.ua/news.html?newsID=102208> (дата звернення: 10.09.2023).

9. Харківський доброволець загинув під час евакуації поранених : На Донбасі загинув харків'янин, випускник Української академії лідерства Володимир Іващенко // Kharkiv Today. – 8.11.2022. – URL: <https://2day.kh.ua/ua/kharkow/kharkivskyu-dobrovolets-zahynuv-pid-chas-evakuatsiyi-poranenykh> (дата звернення: 8.11.2022).
10. Хмельницька В. Харківська операція ЗСУ є найблискучішою в сучасній військовій історії на всій планеті Земля – військовий експерт [Петро Черник] / Віра Хмельницька // ТСН. – 17.09.2022. – URL: <https://tsn.ua/exclusive/harkivska-operaciya-zsu-ye-naybliskuchishoyu-v-suchasniy-voynniy-istoriyi-na-vsuy-planeti-zemlya-viyskoviy-ekspert-2159746.html> (дата звернення: 17.09.2022).

Світлана Глибицька